

Nyhetsbrev januari 2020

Välkommen till ett nytt år och decennium med nyhetsbrev som innehåller korta nyheter, råd och tips om social hållbarhet, jämställdhet, mångfald och inkludering.

- Du hittar de gamla breven på <http://euroquality.se/nyhetsbrev-2/>
- Om du vill att fler ska få nyhetsbrevet, har bytt adress eller vill avbeställa, hör av dig till info@euroquality.se

”När vi höjer blicken blir allt möjligt”

Ur var positiv

IKEA, Älmhults kommun och Arbetsförmedlingen i samarbete för integration

Det här är inget nytt projekt men väl värt att uppmärksamma. Genom att samverka i ett lokalt program vill Älmhults kommun, Arbetsförmedlingen och IKEA varuhus i Älmhult testa en ny modell med syftet att underlätta för nya svenskar att etablera sig på arbetsmarknaden och därmed bli självförsörjande.

Programmet startade förra året och går under namnet ”Älmhult Tillsammans”. Det vänder sig till utrikesfödda arbetssökande med uppehållstillstånd som saknar eller har begränsad erfarenhet av den svenska arbetsmarknaden. Målet är att minst hälften av ska ha fått en anställning efter programmets slut men också att skapa en modell för ett hållbart arbetssätt som även andra kommuner, IKEA-bolag och företag ska kunna använda.

– Jag tycker att detta är ett väldigt bra exempel på gott lokalt samarbete. Vi började med att identifiera områden där vi tillsammans kunde hitta möjligheter att möta det personalbehov som IKEA har samtidigt som vi bidrar till förbättrad etablering av nyanlända, säger Selin Hult, som är integrationssamordnare på Älmhults kommun.

Språkträning och praktik

I augusti förra året skickade Arbetsförmedlingen ut en inbjudan till målgruppen att delta vid en introduktion på IKEA varuhus. Intresset var stort och 90 personer anmälde sig, varav 45 personer sedan gick vidare. Tretton personer antogs och elva tackade ja till att vara med.

Programmet är uppbyggt i tre steg där de första två består av individanpassad språkträning och praktik på IKEA varuhus. Steg 3 innebär arbete på varuhuset under juni, juli och augusti. Av de åtta som är kvar i programmet har samtliga erbjudits och tackat ja till sommarjobb. Efter sommaren återstår att se hur många av dessa som kommer att erbjudas en riktig anställning.

Stolt över projektet

Från IKEA varuhus är man nöjd så här långt. För IKEA öppnar samarbetet dörrar att möta ny kompetens och potentiella medarbetare samtidigt som det bidrar till ökad mångfald.

– Det här initiativet har mötts med massor av härlig energi hos våra medarbetare. Det känns så viktigt att verkligen kunna nå vår vision, att erbjuda en bättre vardag för andra människor. Vi har kunnat bidra på ett aktivt och välkomnande sätt och jag känner mig stolt över det här projektet, säger Lena van Heuven, varuhuschef i Älmhult.

Även från Arbetsförmedlingen ser man positivt på satsningen.

– Arbetsförmedlingens vision är att göra Sverige rikare genom att få människor och företag att växa. Med hjälp av Älmhults Kommun, IKEA och en grupp härligt kompetenta och engagerade programdeltagare så känner jag att vi är på rätt väg, menar Richard Axebro, arbetsförmedlare i Älmhult.

– Jag hoppas att vi har hittat en modell som är framgångsrik och där många är vinnare, både genom att utrikesfödda arbetssökande kommer ut på arbetsmarknaden och att företagen får duktiga medarbetare och ökad mångfald. Allt detta är ju vad integration handlar om, avslutar Selin Hult.

<https://www.almhult.se/sv/nyheter/nyheter/almhultskommunarbetsformedlingenochikeavaruhusstarkernyanlandasetableringpaarbetsmarknadeniprojektetalmhulttillsammans.5.25694ce315bfbd5e8c7752d.html>

Bankjättens plantskola växer – 3.000 nya företag på fyra år

Tillsammans har bankjätten Citi och Nyföretagarcentrum genererat 3.000 företag via företagaprogrammet Ungt & Eget.

Tillsammans har bankjätten Citi och Nyföretagarcentrum genererat 3.000 företag via företagaprogrammet Ungt & Eget.

Tillsammans har bankjätten Citi och Nyföretagarcentrum genererat 3.000 företag via företagaprogrammet Ungt & Eget. Entreprenörerna är alla unga och har utländsk bakgrund. Under 2020 ska ytterligare 500 företag skapas, det är målet. ”Pengarna vi satsar ska göra nytta”, säger Alexander Stiris, chef för Citi i Norden.

Mest jämställda börsbolagen i Sverige:

Humana

Bio Arctic

Knowit

(Albright 2019)

Aborter och samkönade äktenskap lagliga i Nordirland

Aborter och samkönade äktenskap lagliga i Nordirland

Tidsfristen har löpt ut för lokala politiker att stoppa lagändringarna som den brittiska regeringen införde i somras.

I juli i år godkände den brittiska regeringen en avkriminalisering av abort och att det ska finnas tillgång till lagliga aborter i Nordirland, för att vara i linje med andra områden inom Storbritannien.

Dessutom ska det öppnas för samkönade äktenskap och registrerade partnerskap.

De nya lagarna kunde införas då områdets lagstiftande församling, Northern Ireland Assembly, brutit ihop i januari 2017.

Församlingen samlades kort på måndagen, men utan stöd från oppositionen kunde man inte stoppa lagändringarna.

Julian Smith, Storbritanniens Nordirlandsminister, säger att i praktiken ska aborter kunna utföras i Nordirland senast från den 31 mars 2020.

Och de nya lagarna kring samkönade relationer ska vara färdigformulerade till senast den 13 januari.

– Detta innebär att de första borgerliga samkönade äktenskapen kommer att kunna genomföras under alla hjärtans dag-veckan 2020, säger Smith.

Abort var tidigare bara tillåtet i Nordirland om det var fara för moderns liv. Trycket för att avskaffa de stränga lagarna har ökat, inte minst sedan grannen Irland infört en liberalare abortlagstiftning.

<https://arbetet.se/2019/10/22/nordirland-tillater-abort-och-samkonade-aktenskap/>

Kvinnors obetalda arbete är värt 100 biljoner kronor

DN DEBATT 20/1. Kvinnors obetalda arbete ligger till grund för de stora vinsterna andra gör. Oxfam har räknat ut att det ekonomiska värdet av kvinnors obetalda hushålls- och omsorgsarbete uppgår till minst 100 biljoner kronor per år. För att få ett slut på den ojämna fördelningen krävs omfattande politiska åtgärder, skriver Johan Pettersson, Oxfam Sverige.

Vi lever i en värld där extrem fattigdom existerar sida vid sida med gränslös rikedom. Den ojämna fördelningen av världens tillgångar visar ett sexistiskt ekonomiskt system som innebär omfattande diskriminering av kvinnor och stor ojämställdhet mellan könen. Globalt äger män 50 procent mer än kvinnor och tillsammans äger världens 22 rikaste män mer än alla kvinnor i Afrika.

Detta visar hjälporganisationen Oxfams nya rapport [”Time to care”](#) som vi publicerar i dag inför Världsekonomiskt forums möte i Davos. Anledningen till att de rikaste är så rika och andra är så fattiga handlar inte om vem som kämpat hårdast. Ofta är det i stället dina föräldrars bankkonto, eller ditt kön, som dikterar kvaliteten på utbildningen och de jobb du får. På toppen av den ekonomiska hierarkin växer miljardärernas tillgångar exponentiellt. På botten av skalan lägger samtidigt kvinnor 12,5 miljarder timmar på obetalt hushålls- och omsorgsarbete varje dag.

Kvinnors obetalda arbete ligger till grund för de stora vinsterna andra gör och våra samhällen är beroende av deras arbete. Oxfam har räknat ut att det ekonomiska värdet av kvinnors obetalda hushålls- och omsorgsarbete uppgår till minst 10,8 biljoner dollar per år. Det är tre gånger mer än den globala techindustrin. Kvinnor utför mer än tre fjärdedelar av hushålls- och omsorgsarbetet globalt. De tar hand om barn, sjuka, äldre och utför majoriteten av hushållsarbetet, lagar mat, städar, hämtar vatten och ved.

Det handlar inte om att kvinnor inte lönearbetar, utan att de arbetar för mycket och att majoriteten av arbetet de utför är obetalt och osynligt. Kvinnor på

landsbygden och i låginkomstländer lägger upp till 14 timmar om dagen på omsorgsarbete. Det är fem gånger mer än män gör i dessa samhällen.

<https://www.oxfam.org/en/research/time-care>

Jämställt på jobbet fast först år 2276.

WEF: Jämställdhet mellan könen har stannat av.

Kvinnor fick större ekonomiska möjligheter under 2018 men gick tillbaka när det kommer till hälsa, utbildning och politisk makt, visar World Economic Froums (WEF) nya jämställdhetsstudie.

– Den övergripande bilden är att jämställdheten mellan könen har stannat av. Framtiden för vår arbetsmarknad kanske inte är på en så pass jämställd bana som vi trott, säger Saadia Zahidi, chef för sociala och ekonomiska frågor på WEF.

Organisationens årliga rapport undersöker skillnader mellan könen i 149 länder inom flera olika områden.

Länderna med minst könsskillnad

1. Island
2. Norge
3. Sverige
4. Finland
5. Nicaragua
6. Rwanda
7. Nya Zeeland
8. Filippinerna
9. Irland
10. Namibia

Länderna med mest könsskillnad

1. Jemen
2. Pakistan
3. Irak
4. Syrien
5. Tchad
6. Demokratiska republiken Kongo
7. Mali
8. Iran

9. Saudiarabien

10. Libanon

global gender gap report 2020 world economic forum
http://www3.weforum.org/docs/WEF_GGGR_2020.pdf

Utrikesfödda allt snabbare in i samhället

Från 2008 till 2018 (Statistiska centralbyråns senaste statistik) ökade andelen utrikes födda i Sverige från 14 till 19 procent, eller med nästan 700 000 personer. Ökningstakten är mycket ojämnt fördelad mellan kommunerna, från 1,6 procentenheter i Nykvarn utanför Södertälje, till 14 procentenheter i Smålandskommunen Högsby. Därefter kommer två andra Smålandskommuner, Lessebo och Älmhult. Och den kommun som har störst andel utlandsfödda i landet, 42 procent, är Botkyrka utanför Stockholm.

Ökningen är en utmaning för kommunerna. Utanförskap, med alla de problem de medför, genererar daglig medierapportering och intensiv diskussion om misslyckad migrations- och integrationspolitik.

Arbetslösheten bland utrikes födda ligger exempelvis mycket högre än för svenskfödda, 17 respektive 4 procent, och ungdomsarbetslösheten bland utrikes födda är 34 procent mot närmare 14 för inrikes födda, enligt SCB.

Men en tillbakablick på det gångna årtiondet visar att integrationen går åt rätt håll.

Trots stora utmaningar har etableringstakten snabbats på rejält om man tittar historiskt, säger Björn Andersson,
NÄSTAN HALVERING

Av de flyktingar och deras anhöriga i arbetsför ålder, som kom in i kommunala mottagningsprogram 2010, tog det sju år tills hälften hade jobb. Men för dem som togs in 2014 tog det fyra år att nå samma sysselsättningsnivå. Och

utvecklingen är fortsatt positiv, även om det ännu är för tidigt att göra långtidsjämförelser med dem som kommit senare.

Etableringstakten varierar samtidigt över landet. I Jämtland och Norrbotten, exempelvis, går den i vissa kommuner på två år, säger Björn Andersson och ser en förklaring:

Många kommuner gör betydligt mer än sitt ordinarie uppdrag.

Inte minst går de in med åtgärder som förstärker Arbetsförmedlingens insatser. Men det är ett bekymmer att Arbetsförmedlingen inte fungerar som den ska om vi nu är på väg i en sämre konjunktur, anser Andersson. Risken finns då att integrationen inte går lika fort.

SOCIALBIDRAG 1 PROCENT

Många anser att utrikes födda kraftigt belastar kommunernas budgetar på bekostnad av andra välfärdssatsningar. Men det stämmer inte, även om kostnaderna är höga på sina håll, säger SKR:s chefsekonom Annika Wallenskog.

I riket som helhet är det inte någon jättestor kostnad.

Totalt uppgår exempelvis socialbidragen till både utrikes och inrikes födda till drygt 10 miljarder kronor. Det är en procent av kommunernas och regionernas samlade utgifter för i huvudsak skola, vård och omsorg. Sammanlagt låg dessa på cirka 1 000 miljarder kronor 2018.

Det som verkligen kräver ekonomiska resurser är Sveriges åldrande befolkning, säger Wallenskog. Totalt rörde det sig om 126 miljarder kronor i fjol, och den kostnaden kommer att öka kraftigt. Boende, hemtjänst och sjukvård för en 80-åring eller äldre kostar i genomsnitt 200 000–600 000 kronor per år, beroende på ålder.

OJÄMN FÖRDELNING

När de som är födda utomlands slår sig ner i växande städer och får jobb ökar skatteintäkterna där. I avfolkningsbygder, där det finns få jobb, leder dock många utrikes födda i stället till minskade intäkter.

Det är bra med invandring, men det vore bra om den var jämnare fördelad, säger Wallenskog.

Den ojämna fördelningen sätter press på rikare kommuner med större befolkningstillväxt att betala mer i utjämningsystemet till kommuner som råkat ha haft bostäder för att hysa in flyktingar.

Risken finns att det blir en ökad polarisering mellan kommunerna.

Överlag har invandringen till Sverige ökat landets ekonomiska tillväxt något, säger Wallenskog. Den har också jämnat ut åldersstrukturen på befolkningen, och skjutit till arbetskraft till bland annat äldreomsorgen. Det blir ännu viktigare inom några år när de stora barnkullar som föddes 1945 och några år därefter når 80-årsåldern.

På sikt har Sverige därför betydligt bättre förutsättningar än andra länder tack vare den här jämnare åldersfördelningen.

FAKTA

Fakta: Utrikes födda

Kommunerna med minst andel utrikes födda 2018 (procent):

Piteå	6,5
Lekeberg	6,8
Öckerö	7,0
Rättvik	7,0
Söderköping	7,1
Säter	7,2
Gagnef	7,4
Grästorp	7,5
Gotland	7,5
Kil	7,6
Hammarö	7,6
...och här är andelen störst:	
Botkyrka	42
Haparanda	42
Södertälje	40
Malmö	34
Sigtuna	34
Burlöv	32
Sundbyberg	31
Solna	31

Järfälla	30
Upplands Väsby	30
Huddinge	30

Källa: SCB.

Då infaller vår allra mest olyckliga ålder

En ny studie visar på ett klart samband mellan känslan av att vara lycklig eller olycklig och en viss ålder. Enligt studien är den allra olyckligaste åldern i i-länderna 47,2 år. **I studien har** David Blanchflower, professor på universitetet i Dartmouth och tidigare medlem av Bank of Englands räntekommitté, mätt relationen mellan välbefinnande och ålder i 132 länder.

Bilden som framträder är mycket likartad i alla länderna – välbefinnandet har formen av en u-kurva där bottenpunkten träffar mitt i livet. I i-länderna är den allra olyckligaste åldern 47,2 år, medan det i utvecklingsländerna är 48,2 år.

”Utseendet på kurvan är detsamma i länder där medianlönen är såväl hög som låg, och i länder där invånarna tenderar att leva längre och i länder där man inte gör det”, skriver David Blanchflower i studien.

USA, där man sett en stor ökning av dödsfall som benämns som ”deaths of despair”, är det 19:e lyckligaste landet i världen. Dessa dödsfall har tidigare i hög grad kopplats till opioidkrisen i landet, men ny forskning visar på samband med flera andra faktorer, bland annat inkomstklyftor.

David Blanchflowers studie visar att låg utbildning är en av de viktigaste faktorerna för känslan av olycka, samtidigt som låg arbetslöshet i ett land inte tycks påverka lyckokänslan uppåt i nämnvärd grad.

De olyckligaste länderna på listan är sådana som härjas av konflikter och krig, som Sydsudan, Afghanistan och Centralafrikanska republiken.

<https://www.di.se/nyheter/studie-olyckligaste-aldern-ar-472-ar-finlandare-lyckligast-i-varlden/>

Makt skyddar inte kvinnor från sexuella trakasserier

Att göra karriär och bli chef skyddar inte kvinnor mot sexuella trakasserier på arbetsplatsen. Tvärtom är det vanligare att kvinnor utsätts för trakasserier när de har arbetsledande funktioner. Det visar en ny studie från Institutet för social forskning som undersökt förhållanden i Sverige, USA och Japan. Genom att analysera enkätsvar från Sverige, USA och Japan har forskare från Institutet för social forskning, SOFI, vid Stockholms universitet tillsammans med amerikanska och japanska forskare undersökt vilka positioner kvinnor haft som utsatts för sexuella trakasserier på arbetsplatsen. I studien fann man att kvinnor med arbetsledande positioner har mellan 30 och 100 procent högre utsatthet för sexuella trakasserier och att det är steget till att bli lägre chef som ger den största ökningen av risken för sexuella trakasserier på jobbet. Det finns en stor utsatthet också hos högre kvinnliga chefer, även om risken är något lägre jämfört med de lägre nivåerna av chefskap.

– När vi började studera sexuella trakasserier förväntade vi oss en högre utsatthet för kvinnor med mindre makt på arbetsplatsen. I stället fann vi det motsatta. När man tänker på saken är förklaringen ganska naturlig: en chef exponeras för nya grupper av potentiella förövare. Det rör sig om både underordnade och chefer på ännu högre nivåer än kvinnan själv, vilket är det vi såg när vi frågade de utsatta kvinnorna om vem som trakasserat dem, säger Johanna Rickne, professor i nationalekonomi vid SOFI.

Att säga ifrån kan minska chansen till befordran

I alla tre länderna har kvinnor med arbetsledande positioner en klart högre utsatthet för sexuella trakasserier än de längre ner i hierarkin. Resultaten visar också att kvinnor som är chefer över män har en betydligt högre utsatthet.

Sexuella trakasserier blir ett hinder för kvinnor att göra karriär på samma villkor som män, och det gäller särskilt i mansdominerade branscher och företag. Förutom att cheferna utsätts mer visar enkätsvaren från USA och Japan att trakasserier också åtföljs av fler negativa konsekvenser på arbetsplatsen. De utsatta får ett rykte om sig att vara besvärliga och går miste om befordringar eller kompetensutveckling, säger Olle Folke, affilierad forskare vid SOFI och lektor vid Uppsala universitet.

En risk med att mäta sexuella trakasserier som självupplevda händelser är att personer i chefsställning har en lägre smärtröskel för känsliga händelser eller har en bredare uppfattning om vad begreppet sexuella trakasserier innebär.

Enkät svar visade dock att chefer och icke-chefer definierade begreppet sexuella trakasserier på ett snarlikt sätt.

Mer makt minskade inte trakasserier

Tidigare, under 60- och 70-talen, trodde många forskare att kvinnors utsatthet på arbetsmarknaden skulle minska i takt med att fler fick högre positioner och mer makt att säga ifrån. Att det inte blev så har kallats för maktens paradox – ”the paradox of power” och studien från SOFI bekräftar de tidigare smalare studier som visat på detta.

– Förr såg en typisk situation med sexuella trakasserier ofta ut så att en manlig chef antastade en underordnad kvinna. Idag vet vi att kvinnor kan ha alla positioner på ett företag och ändå bli utsatta. Tidigare studier har också visat att det inte är bara de yngre kvinnorna, de som anses attraktiva eller kvinnliga, som utsätts – utan kvinnor i alla åldrar, säger Johanna Rickne.

Fakta: Så mättes sexuella trakasserier

Studien tillämpade två olika mätinstrument. I USA och Japan användes frågebatteriet Sexual Experiences Questionnaire som utvecklats för studier av den amerikanska militären och som mäter upplevelser av en rad specifika beteenden under de senaste tolv månaderna. I alla tre länderna användes även en subjektiv fråga om personen ansåg sig ha utsatts för sexuella trakasserier.

Fakta: Så gick studien till

De svenska resultaten bygger på data från SCB:s arbetsmiljöundersökning under åren 1999–2007 och med totalt 23 994 kvinnliga respondenter. I USA och Japan genomförde forskarteamet egna enkätundersökningar under 2019. Totalt svarade 1 573 kvinnor i USA, varav 62 procent hade arbetsledande funktioner i sitt arbete. I Japan svarade 1 573 kvinnor varav 17 procent med arbetsledande funktioner.

Förutom att svara på frågor om sexuella trakasserier fick respondenterna också frågor om arbetsledande funktioner, vem som utsatt dem för sexuella trakasserier och om trakasserier lett till olika sociala och karriärmässiga konsekvenser.

Mer om forskningen

Folke, O., Rickne, J., Tanaka, S., & Tateishi, Y. (2020). Sexual Harassment of Women Leaders. *Daedalus*, 149(1), 180-197. Open Access på DOI: https://doi.org/10.1162/daed_a_01781

Kontakt

Johanna Rickne, professor i nationalekonomi, johanna.rickne@sofi.su.se
Olle Folke, lektor i statsvetenskap, olle.folke@statsvet.uu.se

<https://www.sofi.su.se/forskning/forskningsnyheter/kvinna-och-chef-inneb%C3%A4r-%C3%B6kad-risk-f%C3%B6r-sexuella-trakasserier-1.479245>

Filosofieexamen ger mager utdelning

Det är **Universitetskanslersämbetet** (UKÄ) som i en ny rapport konstaterar att akademisk utbildning lönar sig i termer av högre lön, jämfört med lönen för gymnasieutbildade med liknande bakgrund. Lönepremien ligger på i snitt 24 procent.

Lönepremien är högre för kvinnor (26 procent) än män (19 procent). Det kan förklaras med att män som börjar jobba efter gymnasiet i högre utsträckning söker sig till mer välbetalda branscher än vad de gymnasieutbildade kvinnorna gör. Även om männen fortsätter att ha högre lön är det kvinnorna som mest gynnas av att skaffa sig högskoleutbildning.

Uppseendeväckande

Inte oväntat ger läkar- och juristutbildningarna de högsta lönepremierna (63 respektive 46 procent) av alla akademiska yrkesutbildningar. Utbildningar till bristyrket specialistsjuksköterska ger en lönepremie på 24 procent.

Däremot lönar det sig inte att utbilda sig inom konsthantverk, bild- och formkonst eller filosofi. De utbildningarna ger i stället en negativ lönepremie, enligt UKÄ. Det innebär att det hade betalats sig bättre att avstå från högskoleutbildningen och börja jobba direkt efter gymnasiet, enligt UKÄ. Inte heller ämneslärarutbildningen betalar sig, utan ger 8 procent lägre lön jämfört med dem som saknar högskoleutbildning. Ett uppseendeväckande resultat, skriver UKÄ.

Det är en sak att det finns olika lönenivåer, det är sedan gammalt att läkare tjänar ganska bra och konstnärer kanske inte lika bra. Men här jämför vi ju högskoleutbildade med personer med liknande bakgrundsvariabler, men som enbart har gymnasieexamen, säger utredaren Rasmus Sundin.

Kommer med tiden

När det gäller ämneslärarna – som ju också är en bristgrupp på arbetsmarknaden – finns det en förklaring till den negativa lönepremien, nämligen att utbildningen är så pass ny att ämneslärarna är alldeles i början av karriären.

– I ett längre perspektiv tror vi att ämneslärarna kommer upp i lön. De som gått den gamla lärarutbildningen, och som varit längre på arbetsmarknaden, har ju en hyfsad lönepremie, säger Rasmus Sundin.

Fakta: Lönepremier

Ytterligare lönepremier för några yrkesexamina 2017, jämfört med att ha enbart en gymnasieexamen:

Civilingenjör: 40 procent

Specialistsjuksköterska: 24 procent

Lärare (tidigare utbildningen): 22 procent

Yrkeslärare: 17 procent

Grundlärare: 6,4 procent

Fysioterapeut: 2,9 procent

Förskollärare: –3,6 procent

Ämneslärare: –7,8 procent

Lantmästare: –34 procent

Generella examina:

Bank, försäkring och finansiering: 83 procent

Medicin: 54 procent

Samhällsbyggnad och byggnadsteknik: 47 procent

Filosofi och logik: –37 procent

<https://www.uka.se/>

Kristna högerens abortfientlighet hotar kvinnors frihet och hälsa

Den kristna högern flyttar fram sina positioner i Trumps USA. Det märks tydligt i hoten mot gynekologer och kvinnor som valt att begå abort. De livsfarliga illegala aborterna sprider sig, skriver professor Staffan Bergström.

I den kristna abortfientlighet som utbreder sig i Trumps USA är hoten mot gynekologer alltså verklighetsfrämmande. I flera delstater stängs nu många abortkliniker och gynekologer kommer att hotas av fängelse om de – på den enskilda kvinnans uttryckliga begäran – avbryter graviditeten. De enskilda kvinnorna som är oönskat gravida måste resa till andra delstater eller utomlands. Eller utsätta sig för osäkra bakgårdsaborter av utbildade ”lekmannabortörer”. Redan nu ökar mödrars död i USA mer än i något annat höginkomstland: mellan 2000 och 2014 ökade mödradödligheten i USA med närmare 27 procent.

Som läkare sedan drygt 50 år och med gynekologisk erfarenhet från ett stort antal låginkomstländer framför allt i Afrika vet jag vad osäkra aborter innebär och att minst 40 000 kvinnor varje år dör av sådana livsfarliga ingrepp.

Ett uttryck för denna extrema syn på ”Rätt till liv” från den fundamentalistiska kristna högern kom förra året från delstaten Ohio. Där signerade guvernören Mike DeWine den 11 april 2019 den beryktade ”heartbeat bill”, det vill säga det lagförslag som gör abort olaglig så snart man på ultraljud ser fosterhjärtat slå. Detta kan ske så tidigt som i vecka 6-7 i graviditeten, det vill säga ofta innan kvinnan är medveten om att hon är gravid.

Men de livsfarliga illegala aborterna sprider sig. Under våren 2020 avgör Högsta Domstolen om Louisiana blir den första delstaten i USA som inte utför några legala aborter över huvud taget. För närvarande utförs cirka 10 000 legala aborter i denna delstat. Domstolen ska avgöra om Louisianas ”Unsafe Abortion Protection Act” är förenlig med USA:s konstitution.

Men kvinnofientligheten stannar inte där. För ett par veckor sedan kom ytterligare ett lagförslag i Ohio från samma kristna höger. Det innebär att gynekologer vid upptäckt av så kallad ektopisk graviditet (utomkvedshavandeskap) skall göras skyldiga att skala loss utomkveds-embryot och transplantera det (!) till livmoderhålan. Om gynekologen motsätter sig detta kan han eller hon dömas till fängelse för barnamord.

I klartext anser man att ett utomkvedshavandeskap innebär att ett ”barn” har avlats och att ett avlägsnade av detta innebär att ett barns rätt till liv kränks. Frånsett att det tekniskt sett är närmast omöjligt att ”transplantera” ett utomkveds-embryo till livmoderhålan är själva operationen livsfarlig. Lagförslaget visar hur långt en kristen fundamentalism kan gå i livsfarliga ingrepp (för kvinnan) för att försvara utomkvedshavandeskapets okränkbarhet.

<https://www.dn.se/kultur-noje/staffan-bergstrom-den-kristna-hogerns-abortfientlighet-hotar-kvinnors-halsa/>

Inget slöjförbud i skolan

Skolverket sätter stopp för förbudet mot att bära slöja på Minervaskolan i Umeå.

Beslutet är även ett riktmärke för andra skolor i landet.

Förbudet bryter mot skollagens krav om att en skola ska stå öppen för alla elever.

Spotify och Klarna har över 75 nationaliteter på kontoret

Kalifornienfödde Jesse Hennings väg in på den svenska arbetsmarknaden följer inte direkt standardhistorien. Han jobbade sedan tidigare på en pr-byrå i San Francisco, med den svenska spelstudion Paradox Interactive som kund, när erbjudandet om en anställning i Sverige kom.

Redan innan han landade på Arlanda hade den nya arbetsgivaren hjälpt till att ordna bostad, och ett ombud följde med till Skatte- och Migrationsverket för att få allt på plats.

”De anordnar också svenskalektioner. Men jag har legat lite på latsidan – det har inte varit någon stor press att lära sig svenska. Alla pratar engelska här”, säger Jesse Henning.

Runt 23 olika språk talas på Paradox Interactives huvudkontor på Södermalm i Stockholm. De många nationaliteterna märks enligt Jesse Henning mest av i de olika engelska accenterna.

Paradox Interactive är inte ensamma om att handplocka personal jorden runt. Jakten på den bästa arbetskraften har gjort techsektorn till en av de mest diversifierade vad gäller nationaliteter i Sverige. På Spotifys huvudkontor finns personal med bakgrund från över 75 olika länder, och på Klarnas huvudkontor jobbar personal som representerar 75 olika nationaliteter. I Klarnas fall innebär det att 45 procent av personalen har utländsk härkomst. Spotify väljer att hålla den siffran hemlig.

På Apoteket, som har något färre anställda än Spotify, har 32,2 procent av medarbetarna en utländsk bakgrund, och bland byggjätten Skanskas verksamhet i Sverige är motsvarande siffra 12 procent (båda enligt SCB:s definition).

”Att attrahera världsledande spetskompetens till Sverige är en förutsättning för att vi ska kunna lära fortare än världen förändras. Det är inte längre hållbart att anställa människor utifrån en rad förutbestämda kriterier där alla har liknande bakgrund och erfarenheter. Det är inte så samhället ser ut idag”, säger Alexander Westerdahl, hr-ansvarig för avdelningen för forskning och utveckling på Spotify.

Utöver att bolaget har engelska som förstaspråk, och att man ofta hör ”upp emot tiotal olika språk” i korridorerna, menar Alexander Westerdahl att bredden av nationaliteter bidrar till företagets framgångar.

Att det inte bara är utbildning och tidigare anställningar som räknas skriver man också under på på Klarna.

”Klarna består av 90 nationaliteter globalt. Våra olika bakgrunder och perspektiv är en nyckelfaktor för att fortsätta utvecklas och växa”, säger Klarnas hr-direktör Rachel Haines.

Hon flyttade själv till Stockholm från Edinburgh 2016 för att jobba på Klarna. Med de senaste årens tillströmning av arbetskraft är de nu uppe i 1700 anställda, och för att ta hand om skaran av utlandsfödda har de tillsatt en särskild person. De har också ett team som stöttar under själva flytten till Sverige.

Liknande system för att hjälpa de nyanlända har man också på Spotify. Dels har man ett eget team som enbart fokuserar på att hjälpa personalen, samt ett antal externa samarbetspartners. De anordnar också svenska lektioner på kontoret.

”Det är ett bra sätt att möta andra kollegor i liknande situation”, säger Alexander Westerdahl.

Om Jesse Henning lär sig svenska får tiden utrona. Däremot är han redan nu säker på att han föredrar en arbetsplats med kollegor från många olika bakgrunder.

”Det ger dig flera nya perspektiv som du kanske aldrig annars hade övervägt”, säger han och tillägger att det gäller både privata och jobbmässiga perspektiv.

”Vad går hem i Ryssland vad gäller produktdesign och innehåll? Ingen känner den lokala marknaden så väl som den som växt upp i den. Jag förlitar mig på mina kollegors perspektiv konstant.”

Techbolagens jakt på den kompetent arbetskraft har gjort sektorn till en av de mest diversifierade i Sverige. På Spotifys kontor samlas över 75 nationaliteter, på Klarnas huvudkontor 75. ”Våra olika bakgrunder är en nyckelfaktor för att fortsätta växa”, säger Klarnas hr-direktör Rachel Haines.

<https://digital.di.se/artikel/techbolag-tar-taten-har-over-75-nationaliteter-pa-kontoret>

MP vill nu ha kraftfullare åtgärder mot hedersnormer

Inom ramen för januariavtalet ingår ett omfattande åtgärds paket för att komma åt hedersförtrycket. Vi i Miljöpartiet vill nu gå vidare med kraftfullare åtgärder för att bekämpa hedersnormer, för ökad sysselsättning bland kvinnor i hederskontext och för globala initiativ i frågan, skriver Per Bolund (MP) och Åsa Lindhagen (MP). I dag är det exakt 18 år sedan Fadime Sahindal mördades av sin egen pappa. Han dömdes till livstids fängelse och händelsen följdes av en stor debatt om hedersrelaterat våld i Sverige. Fadime hade under många år med stort mod kämpat för de friheter som många tar för givna. Två månader innan Fadime mördades stod hon i riksdagens talarstol och sa: ”Jag har valt att berätta min historia här för er i dag i förhoppning om att det kan hjälpa andra invandrartjejer, så att inte fler behöver gå igenom det jag har fått göra. Om alla drar sitt strå till stacken behöver sånt här inte upprepas.” Fadime berövades livet, men hedersvåldet lever kvar. Enligt vissa uppskattningar lever mer än 100.000 ungdomar i Sverige under ett hedersförtryck, med begränsningar i alltifrån val av klädsel och yrkesval till utsatthet för könsstympning, tvångs gifte och ytterst hedersmord. Andra uppskattningar visar att mellan 7 och 9 procent av unga i storstäderna lever med kollektivt legitimerat våld och att 10 till 20 procent begränsas av oskuldsnormer. Det handlar om ett kollektivt förtryck från släkt och familjemedlemmar som främst drabbar flickor och kvinnor, men där även pojkar och unga män kan drabbas och där hbtq-personer och personer med funktionsnedsättningar är särskilt utsatta.

Hedersrelaterat våld och förtryck är fullkomligt oacceptabelt. Tidigare feministiska framgångar i vårt land har varit möjliga tack vare modiga förkämpar som har stått upp för jämställdhet och stridit för kvinnors rätt att själva bestämma över sina liv och delta fullt ut i samhällslivet. Nu är det vår tur att flytta fram positionerna och se till att den rätten kommer alla till del.

<https://www.dn.se/debatt/mp-vill-nu-ha-kraftfullare-atgarder-mot-hedersnormer/>

De har tiden på sin sida

En ny undersökning från JP Morgan befäster bilden av kvinnor som mer försiktiga och avvaktande investerare än män.

”Om vi inte får fler kvinnor att börja investera ökar de ekonomiska klyftorna mellan könen”, säger Andra Farhad, vd på Börshajen.

Med rätt strategier går det, tror hon.

JP Morgan Asset Management har frågat kvinnor i åtta europeiska länder, däribland Sverige, om deras syn på sparande och investeringar.

”Rapporten visar att när kvinnor ska hantera pengar i sin vardagsekonomi känner man styrka och självförtroende. Det är när man ska växla till att investera som det händer något. Det finns en tröskel, man tror att man måste lära sig eller kunna så mycket”, säger Lennart Vaara, marknadschef på JP Morgan Asset Management.

På frågor om att förvalta pengar anser 34 procent av kvinnorna att de har mycket gott självförtroende, bland männen är det 46 procent. 21 procent av kvinnorna anser sig ha goda kunskaper om ekonomiska frågor, medan 36 procent av männen tycker det. Svenska kvinnor har dock något större självförtroende i ekonomiska frågor än snittet för kvinnor i Europa.

Investeringsmålet är för majoriteten att spara till pensionen och trygga sin tillvaro rent allmänt.

”Det finns en samstämmighet mellan män och kvinnor när det kommer till mål med sparandet. Sedan har man olika vinklar på hur man ska spara och investera”, säger Lennart Vaara.

Undersökningens resultat ligger i linje med tidigare studier på samma ämne, och statistik visar att mäns aktiesparande är betydligt högre än kvinnors.

Andra Farhad är engagerad i kvinnors sparande och samarbetar med JP Morgan Asset Management. Hon tycker att resultatet visar att det finns två målgrupper att bearbeta.

”Dels kvinnor runt om i landet, och inspirera dem till att våga, dels finansbranschen som behöver tänka om för att få fler kvinnor intresserade”, säger hon.

I rapporten tar JP Morgan fasta på olika strategier, beroende på var personer befinner sig. Självsäkra investerare kan behöva hjälp att granska sina långsiktiga planer medan försiktiga nybörjare med låg kunskap behöver förstå att man inte måste sky volatilitet.

Den som befinner sig mycket i nuet, med bostadsköp och småbarn, kan behöva lyfta blicken mot framtiden. Personer med växande intresse och självförtroende kan lyftas av att följa sociala medier där investeringar diskuteras.

Andra Fahrads rekommendation till den som är ung är att komma igång, även om det är i liten skala.

”Framför allt när det kommer till unga kvinnor har de tiden på sin sida och kan få kapitalet att växa bara genom att låta det ligga. Våga köpa en långsiktig globalfond eller indexfond. Det finns många fördomar om hur sparande på börsen är, att man måste kunna mycket eller ha väldigt mycket tid. Att månadsspara är en bra strategi”, säger hon.

<https://www.di.se/nyheter/borshajen-finansbranschen-behover-tank-a-om/>

Svenska bolag i topp- minst korrupta länderna

Länderna med minst korruption

1. Danmark
2. Nya zeeland
3. Finland
4. Singapore
5. Sverige (källa: Transparency International)

Erdogan gör nytt försök med kritiserat lagförslag

Den konservativa turkiska regeringen gör ett nytt försök att låta män som våldtar barn slippa straff om de gifter sig med offret. Men lagförslaget kritiseras hårt av oppositionen och flera kvinnorrättsorganisationer. **Redan 2016 lade** den turkiska

regeringen fram ett liknande lagförslag om amnesti för gärningsmän som våldtagit eller begått grova övergrepp på barn. Då stoppades förslaget efter omfattande protester i Turkiet och hård internationell kritik.

Men nu gör alltså president Recep Tayyip Erdogan och hans konservativa och islamitiska parti AKP ett andra försök med i stort sett samma förslag, enligt brittiska tidningen The Guardian. Det går ut på att våldtäktsmannen får sin dom upphävd och slipper fängelse om han gifter sig med offret, om det inte skiljer mer än tio år mellan dem.

Erdogan regering har försvaret lagförslaget med att det i själva verket är framtaget för att komma åt Turkiets omfattande problem med barnäktenskap.

Lagförslaget har redan debatterats en första gång i det turkiska parlamentet för ett par veckor sedan. Ska det godkännas måste det upp en andra gång i parlamentet, men något datum för det finns ännu inte.

Det legitimerar en mentalitet där kvinnor är objekt som kan användas hur som helst.

Protesterna har också varit massiva mot förslaget med demonstrationer runt om i landet. Oppositionspartierna är upprörda, liksom flera kvinnorrättsorganisationer, exempelvis gruppen We will stop femicide.

– Lagförslaget är bara till för att regeringen ska utplåna alla bevis för Turkiets växande epidemi av våld mot flickor och kvinnor, säger Fidan Ataselim som är generalsekreterare för organisationen, till The Guardian.

Enligt organisationen har våldet mot kvinnor lett till över 2 600 dödsfall de senaste tio åren. 38 procent av de turkiska kvinnorna har enligt en FN-rapport blivit utsatta för psykiskt eller sexuellt våld från sin partner.

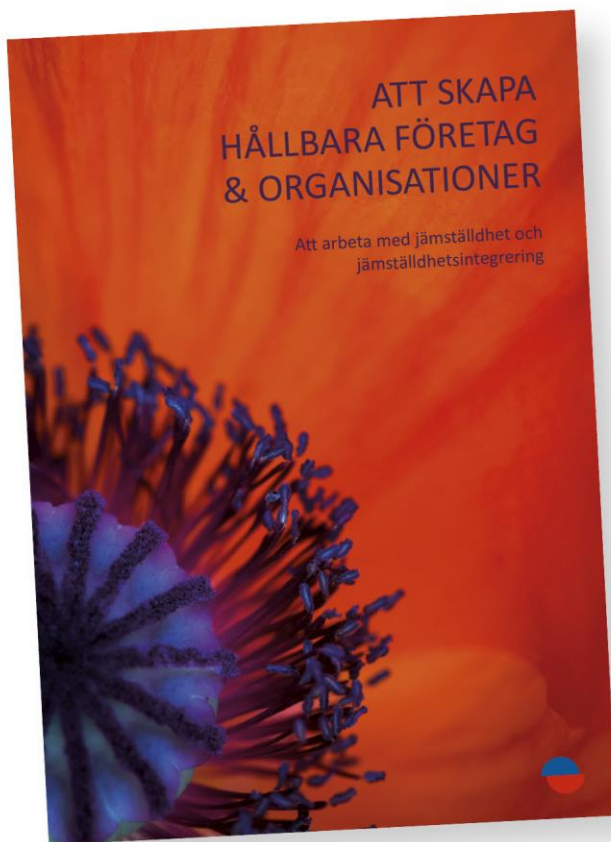
Adem Sözüer, som är en av cheferna på den juridiska fakulteten på universitetet i Istanbul, har i tidningen Cumhuriyet sagt att förslaget troligtvis leder till att våldet mot kvinnor och barn kommer att öka.

– Det legitimerar en mentalitet där kvinnor är objekt som kan användas hur som helst för sexuell tillfredsställelse. <https://www.svd.se/barnvaldtaktsman-ska-frias-om-de-gifter-sig-med-offret>

Beställ boken ”Att skapa hållbara företag och organisationer” och få en kort introduktion/föreläsning om social hållbarhet på köpet.

Mejla ditt intresse till

ann-katrine.roth@euroquality.se

Den här handboken riktar sig till alla företag och organisationer som vill börja arbeta med jämställdhet på ett mer långsiktigt och hållbart sätt. Strategin heter "gendermainstreaming" och handlar om att integrera jämställdhet i verksamhetens alla delar. Istället för att sidosordna arbetet hamnar det i huvudfrånan.

Boken tar upp hur du på ett enkelt sätt kan gå från teori till praktik och behandlar områden som bakgrunden till jämställdhetsintegrering, Agenda 2030, CEMR, Regleringsbrev, CSR arbete, ledningssystem, checklistor och hur du kan göra en jämställdhetsanalys. Nyckelorden för att lyckas är genom Kunskap, styrning och metod.

Det finns platser kvar på våra fördjupade utbildningar

- **2 april** Funktionsvariation och ålder

Företagsbesök - Funka & Unikus 23 april

- **28 maj** Rekrytering och inkluderande arbetsplats

Samtal med Nobina på epicenter fm. Företagsbesök em Skanska 9 juni

- **17 augusti** Social hållbarhet

Företagsbesök 7 september

I väntan på ljusare tider

Hälsningar från Ann-Katrine Roth

